

د اسلام مجموعه سی ، لومړۍ پېلېدې برخې ښکلی
 برخې ښکلی پېلېدې برخې ، مدني پېلېدې برخې لومړۍ برخې
 ښکلی برخې پېلېدې برخې لومړۍ برخې .

اسلام مجموعه

تعارف : د دیني برخې ، هیاتې برخې ، د دیني

پیل ۱ : ۱۲ صا ۲۲ شعبان ۱۳۳۲ مدیری : حلیم ثابت
 ۲ : ۴ تموز ۱۳۳۰

وضعیتدہ اذامین چیقاروق ایسه دینک هر تورلو نظری تعلقاته قارشى خصوصیتی
افراطه وارد یرمق ایدی بویله جه پک اهمیتلی و قیمتلی فکرلرده آیدینه چیقدی .
راغب ضروری

تاریخ

اوروپالیر نظرندہ اسلامیت

اوروپا مدققلرینک اسلامیت حقندہ کی نقطه نظرلری

اوروپاده شو صوک زمانلرده اسلامیتک تدقیق وتبعی حقندہ شدتلی بر آرزو
پیدا اولمشر . ایکیدہ برده اسلامیتک حائز اولدینی صفات ومزایایه دایر
اوروپا مدققلرینک دوداقلرندن متصفانه و بی طرفانه مدح و ثنالیینه اوروپا
مطبوعاتی واسطه سیله بزه قدر ایصال ایدلمکده در .

شو صیواده انکلاتره علماسندن اولوب علم ادیان تدقیقاتنده اختصاص صاحبی
اولان (مازور آرثور کلینی لیوقارد) « روح آداب اسلامیه » نامی آلتندہ
نشر ایش اولدینی کتابک مطالعہ سی نصیب اولدی . بوذات هر درلو تعصب
وعصیتدن تجرد ایدہ رک ، بی طرفانه ومتصفانه بر صورتده اسلامیتله فخر کائنات
اقدمزک احوال روحیه واساسیه لرینی تدقیق ایش ونتیجه تبعاتی اسمی بالاده
ذکر اولتان یکی تألیفیه انکلزلرک نظر دققلرینی جلبه سی وغیرت ایشدر .
مؤلف مشار الیه کتابک مقدمه مندہ شویله جه اداره کلام ایشدر [۱]

« حضرت محمدک (ع . م .) بعثته و قبیله عظیم بر احتیاج حس ایدلمشیدی . زمان
جاهلیتده کی قوم عرب ، یکی بردینه ، آینه کرکی کبی محتاج بولونیورلردی .
چونکه هر شی طبعیله شیرازه انتظامدن ایرلش بولندیغندن یکی برناظمه
احتیاج فوق العاده حس ایدیلیوردی . اخلاق کوکندن صارصلمش وتامایله
یقلمش بر بنایه بکزمکده ایدی . مذکور تخریباتک تکرار تعمیر وترصینیه

[۱] بویازیلر آراسنده بعض عندی مطالعه لر یوق دکلدیر . محترم قارئلرمن بونلری
اکلامق حصومندہ کوچلک چکمه لر کرک . فقط هر حالده برخرستیان عالیمک اسلامیت
حقندہ کی تدقیقاتی محتوی اولدیغندن بعض پارچه لرینک شویله عیناً ترجمه سی مناسب
کوریلدی .

یکی بر بنانک میدانه کتیرلمی ضروری بر مسئله شکلی آلمشیدی . بواحتیاجک لزومنی ینه زمان جاهلیتده تجربه قازانوب، دنیانک سردوکرمنی طاتان اختیارلر اعتراف ایدیورلردی .

[ابن المزن] نامنده براختیار آدم برکون عربلرک مشهور بر اجتماعکاهلرنده حضاره خطاباً [جداً بر مصلحه ، آمره احتیاجکیز واردر . آرتق بوسبوتون باشدن چیقمشکیز ، هرقالنی ارتکاب ایدیورسکیز هیچ برشیدن چکنمیورسکیز ، ملاحظه فکرندن محروم اولمشکیز ، انجق اشبو مصلحک ینه قومکزدن اولسنی ، میدانه چیقمننی امید ایدرم .] دیمشدر که ، حضرت محمدک ظهور وبعثتی لزومی بوجهلردن کوزلجه منقهم اولیور . فی الحقیقه او صیره لرده احوال صوک درجه آنارشنی بر حال کسب ایلش و بیویوک بر اصلاحاته احتیاج حس ایدلمکده ایدی که ، فخر کائنات بر نور غیبی ، لطف الهی اولق اوزره عرب قومی ایچندن سرزده ظهور اولش واورتهلنی قاپلایان جهالت وفسادسیلرینی ازاله ایلکه موفق اولمشیدی .

فی الحقیقه ، تدقیق ایدیلیرسه ، اسلام پیغمبری کندی منسوب بولوندیغنی قومک شوتنی تنظیم و اخلاقی تغییر و تغیرلرینی اصلاح ایچون [بر مصلح] صفتیه اورتهیه اتیلمشیدی . هرشیئدن ، عزت و غنادن ، راحت و اسایشدن ، بوتون موجودیتدن و ازکچن بوقوجه مصلح ، خداپسندانه ، جهانگیرانه برعزم و متانتیه اورتهیه آتیلش و هرچه بادا باد هر فلاکت کندیسنی معروض قیلمشیدی . حضرت محمد ، یو ایش ، ایچون یکانه بر ذات ایدی . آنی اتهام ایدمک ، حیثیت و وقارینی لکلهیه جک ، عزت نفسته طوقونه جق هیچ بر شائبه سی یوغیدی . حسب و نسبجه اوزماتک اک ایلری کلن اصیلزادکانندن معدود بولندقدن بشقه شرف ذات و امانتیه کندی قومی بیتنده شهرت شعار اولمشیدی . آنی دائماً (محمد الامین) یاد ایدیورلردی . هله عمجه لرینک جاهلیون آردسندک ، موقع و مکاتلری هرکسک خاطر نشانی اولدیغندن و پیغمبرکده بونلر طرقدن تربیه و التزام اولدیغنی بیللرک حرمت و توجهلرینی ، امانت و اخلاق برکرنده سیله قازانمشیدی .

پیغمبر اسلامک احوال خصوصیه سنی ددرین صورتده تجسس و تعمیق

ایلیانلر ، بیلیرلرکه ، کندیسند [برائقلابی] روحی ، هویتی ، ماهیتی موجود ایدی . محمد (ع.م.) حقیقه برائقلاب ایچون یارادلش و آنک ایچون حاضر لائمشیدی . بوائقلابی وجود کتیرمک پک قولای برایش اولدیغی کبی ، هرککده کاری ، خرجی دکلدی . همد اویله تک باشه بویله مهم وقورقونج برایشه کیرمک پک مشکل وامکانسز تصور اولونیوردی . اساساً بوائقلاب مادی برائقلاب دکل ، اوله اوله مغوی برائقلاب ایدی . پیغمبرک هر حالتدن آکلاشیلورکه ، او داعیه سلطنت ایچون اوغراشیلوردی . ریاست وعظمت آرامیوردی . مدح و ثنا بکلمیوردی . آنک آرادینگی ، طرادینگی شی قومنک مزایای اخلاقیه ایله متصف اولوب ، ایچنده یووارلانمقده اولدقلری کرداب رزائل وانحطاطدن ، انقراض وافلاس خلیاتدن تخلیصلری کیتی ایدی . بوتشباتنک مشراوله جغنی قومنده هنوز بر استعداد قالدیغنی بیلدیکندن پک اید ایچنده یشایوردی . یوامید پیغمبری بویله بویوک وطاقغرسا برامر عظیمه سوق ایلشدر .

مذکور انقلابی لایقیه حصوله کتیرمک ایچون ، هرشیدن اول سفر و سیاحته محتاج اولدیغنی حس ایدن ، حضرت رسول ، دفعاتله تجارتله اوتیه برویه کیمش و جزیره العربیه ، ایچنده یاشایان اقوام وعناصرک احوالی فیلسوفانه متفدانه بر نظرله تدقیق ایلشیدی . عین زمانده جزیره العربیه اطراف و جوارنده یولان اقوامک احوال تاریخیه وتجاریه واجتماعیه لرینی نظر دقتدن دور طوتمیوب ، ایراتک ، مصرک وسائر بلاد واقاییده اوقاتکذار اولان اهالینکده پک ایی برحاله اولدقلرینی کورمشیدی . مثلاً ایران اهالیسی بیتده فوق العاده برهرج ومرج حکمفرما اولدیغندن ، ایرانیلرک ایرکچ متلاشی ومحکوم برقوم اولغه کسب استعداد ایلدکلرینی کوردیکندن وایرانه دائر خبرلری ، اعتماد ایتدیکی کیمه لردن ایشیتدیکندن ، دماغده کی انقلاب فکری سرعتله تشوونما بولیوردی . حضرت رسولک دماغنی بیننی اشغال ایدن شی ، عربلرک اصلاحیه ، آنلری انقراضدن ، سقوطدن قورتارمق و آنلره فاتحک فکرنی قبول ایتدیرمکدی . فقط بوتصوراتک قومدن فعله جیقمسی ایچون ، اوکنده کوردیکی کتله بی لایق کورمیوردی . آنلری بوتابلتدن محروم بولیوردی . ذاتاً عربلرده اخلاق

متزلزل برحاله کلدیکی جهتله ، اقوام سائرہ فی تحت اطاعت و اتقیاد لرینہ کتیرمک و جزیرۃ العربی سائرلرک مهاجراتندن قورتارمق و حدود و ثغوریتی آجوب توسیع ایتمک کیفیتی برامر عبیر منزله سنده ایدی .

بناءً علیہ ہر شیدن اولہ کندی قومنی اصلاح ایتمک فکری پیغمبرک دماغنی اشغال ایلوردی . ایددی بو اصلاحاتک ہانکی نقطہ سندن باشلامق و خطوط اساسیہ سنی احضار ایتمک مسئلہ سی ، یارد مجبیر ، دہا طوغریسی ، تک باشندہ ، قدرتی ، قوتی محدود ، حتی کندی اقربا و تعلقاتیچہ کیرمہ تلقی ایدیله جک اولان یکی برمسلك صاحبی ایچون زیادہ سیلہ متعسر برشیدی . زمان جاہلیتہ حکمفرما اولان عنعناتی قیرمق ، لوثیاتی تطہیر ایتمک ، آنلری فخر و تفاخردن و ازکچیرمک ، قصیدہ پردازلقدن ، فصاحت و بلاغت آلم صائمندن آلیقومق ، خلال تلقی ایتدکلری شیلری حرام و حرام بیلدکلری تحلیل ایلمک ، بتپرستکی محو و ابطال ایلمہ یرینہ غیر مرئی برالہی قبول ایتدیرمک طاغیر ، دنیالر قدر آغیر بروظیفہ ایدی .

رسول اسلام بو خصوصیاتہ دائماً غیبدن ہرکیچہ ، مجہول اولان برسمندن ، نقطہ دن امداد و معاونت کوزہ توب ، فلاح و صلاحی ، سعادت و موفقیتی اورادن - صوب الہیدن - بکلہ یوردی .

نتہ کیم پیغمبرک بدایت حاللرینی کوزدن کچیرنلر ، کوریورلرک ، دائماً وحدتی ، اتروائی ، خلوقی ، طاغیردہ ، قیرلردہ کزملکی ، حضور و جلوتہ ، راحت و آرامہ ترجیح ایلردی . مدت عمرندہ اختیار ایلدیکی مسافرت و سیاحتلرکدہ باعنی ہپ بونلردی . کندی قومنی کرداب مذلت و جہالت ایچندہ کورمکدن متأذی اولان بوذات فرید الصفات ، احوال مذکورہ فی کورمامک ، اوکی لوث و آلائش ایچندہ بولونمامق ایچون غربت و کربتی موجب تسلی بولیوردی . سیاحتندہ ، مشہوداتندن ، مرئیاتدن ، قازاندیغی معلومات و تجارتدن لذتیاب و مستفید اولیوردی .

پیغمبر ذیشان قازاندیغی تجارتی ، یرندن تام وقتہ صرف ایتمکی ہر وقت دوشونیوردی .

وقتا کہ ، ایش کورمکہ صبرہ و زمان تقرب ایتدی ، اولوقت کندی ملتہی ،

قومی آلہ واحدہ طائفہ دعوت ایلمیدی . انقلابك اك برنجی نقطہ سی ، اك
باشلانچ چیز کیسی بواولدی . بودعوايه ، ادتایه کیسه اعتراض ایدہ مزدی .
کیسه برسوز سویلیہ مزدی . اللہك غیر مرئی ولا شریك اولدیغنی وجمہ
موجوداتك خالق ، عر شیتك ید قدرتندہ بولندیغنی قومہ تعریف و آنلری
وادی ضلالتدن ، طریق مستقیم حقہ دلالت ایلین پیغمبر محترم ، تدریجی
صورتدہ دعوائی ، نداسنی ، احتجاجاتی یوکسہلندی ، فلاح واستقامتک
انجق براللہ پرستی ایتک منحصر اولدیغنی وبوصورتہ نجات بواہیلہ جکلیغنی
انذار مقامندہ قومہ سویلیوردی ، بودعوت محقہنك او زمانلردہ انجق بر
شریعت و دیانت صورتیہ ایلرو کیدہ بیله جکنی ، عربستانی سراسر استیلا
ایلیہ جکنی بیلن پیغمبر ، عربلری قویم ، متین بر قانونہ ربط ایتک ایستیوردی .
بناء علیہ تصور ایلمدیکی قانونك لایتنزل و موادی ثابت و متین اواہ یلمک ایچون
من طرف اہ اولسنی تقدیر ایلمیدی :

فقط قانون مذکورك فصحا وبلغای عرب آراستہ بر موقع بلید احراز یلہ
شاعرلرک ، خطیلرک ، ایلری کلنلرک آکا سرفرو ایدہ جک بر ماہیتدہ بولمسنی
جداً آرزو ایتدیکندن ، مصلح مشار الہک بو آرزوی قلبی بک آرزمان
صکرہ حاصل اولغہ باشلامش و کندیسنہ سوحات الہیہ وحی ساوی ، تلقیات
غیبی ازال ایدلمیدی . بواہیہ الیوم ملتانلرک الندہ و نزدندہ متبع و محترم بر
موقع احراز ایدن (قرآن) شریفدر .

باشلانچدہ ، الہامات ربانیہ و آیات قرآنیہ بی عربلر بشقہ بر شی تلقی
ایتدکلری حالہ ، صوکرہ لری ، بونک نہ نظم ، نہ دہ نثر ، فقط بر کلام معجز
بیان اولدیغنی اعتراف ایلہ ، حقنی تسلیم ایتکدہ تردد ایتدیلر . ینہ ایشک
مبادیسنده ، بعثت اوانلندہ ، نبوتی کندیسنہ بر صفت ، بر شمار اتخاذا ایدن
پیغمبرہ جہلای عرب انواع ازا و جفالر ایتدیلر ، لوم و تحقیر ایتدیلر . آنی
دعواسندن ، مدعیئندن - ہر ہانکی صورتہ - وسائل شتی ایلہ واز کچیرمک
فکرندہ بولندیلر . بوایشدہ پیغمبرک بیلدکلرینی ، طانیدکلرینی ، اقربالرینی بیلہ
توسیط ایتدیلر . بو قدرلہدہ اکتفا ایتہرک تخویف و تہدیدہ قدر واردیلر .
فقط بو حرکاتک ہیچ بری پیغمبری طوتدیغنی بولدن ، تعقیب ایلمدیکی ملکدن
آلیقومہرق او کوندن کونہ ملکنده ثبات ایدوب ، بالجملہ وقوعاتی تصور

ایلدیکی غایه بر نتیجه تلقی ایلوردی . حقیقه طبعک جریانده بونی اقتضا ایدردی .

ایش اورادمیه کلدی که ، پیغمبرک حیاتنه خاتمه چکمک وانی محو واقفا ایتک صورتیه داعیه سندن قورتارمق فکری زمامداران عرب آرمسنده تقرر ایلشیدی . انجق بوتک اجراسندهده بویوک برمخذور واردی . پیغمبرک عمجه لری جاهلیون ایچنده مستتا بر موقع اشغال ایلدکلرینی اولجه سویلدیکمزدن و پیغمبرک آنلرجه ملزم بولدیغندن طولانی بواصره تثبیت ایتک تهلکلی کورونیوردی . احوالندن بحث ایتدیکمز ، مشوارینی تبجیل ایلدیکمز مصلح مشارالیه ، اصلاحات لازمه نی اجرا ایچون اساساً هویتندن ، مالدن ، حتی جانتندن واز کچمش و بو صورته قومن طوغری بریوله ، شهره هدایته ایصال ایلیه بیله جکنه قناعت کتیردیکی جهته ، عزم و متانت ، ثبات وجدیتیه هیچ برخلل کتیرمیوردی . پیغمبرک بواضعای [رسالتی] قوم نجیب عرب آرمسنده ممتاز اولانلر ایچون بویوک برماتع ، عظیم برغائله تشکیل ایتدیکندن ، اشبو امتیازاته مالک اولانلرک انظار دقتلری هب حضرت محمداه (ع م) دعواسنه ، یکی کتیردیکی دینه منطف بولتیوردی .

نبی محترم تابذایت امرده ، نفوذدارانک بالجمله امتیازاتی ، شوتی ، موقع مستنارینی قیرمحق و اوکی عنعناتی کوکندن بیقه حق و سائر تابع و کیمسه سز اولانلری کندیله دعوتنه وابسته و مربوط قیله حق اسبابی حاضرله مشیدی . بوده قرآن عظیمده ، کندیسه نازل اولان مساوات و مواساته ، اخوت و عدالت و وحدت الیهیه دائر بولونان آیات بینات درکه تأثیری ییلدیرمدن زیاده ایدی . جناب حق نظرند هجاهنک موقعی بر اولدیغنی ، موقع قازانمق انجق طاعت و عبادتله ناسک خیرینه چالیشمقدن عبارت اولدیغنی بیان ایدن پیغمبرک بو ایشیدلامش ، یکی سوزلری جداً هرکسک حیرت و تعجبی جلب ایتمشیدی .

پیغمبر محترم ، بررجل انقلاب ، بر عامل اصلاح صقیله اوللری دعوتی کیزلی طوتمشیکن ، مؤخرأ ظاهر و آشکار اوله رق سوزلرینی سویلر و خلقی اهدایه چالیشیردی . یواش یواش اطرافقه طویلانان خلق دعوتنه سرفرو ایدهرک تلقیناتیه عمل ایتکه باشلادی . ایسته عامل انقلاب تأثیرینی بو صورته کوسترمش و مؤخرأ رؤسای عربدن حضرت عمر الفاروقک اشبو دائرهیه

کیرمسیله متانت کسب ایشیدی . حضرت عمر و علی اشبو انقلابک اک متین رکنلرینی تشکیل ایتدکلرینه شبهه ایدلاملی در . بوا یکی ذات معالی صفات ، بری قلیجیه ، مکاتیله ، دیکری علم و فضلیله پیغمبره ظهیر اولونجه اخلاقاً متزلزل اولان جاهلیت اسلامیه قارشو مقاومت خاصه سنی غائب ایشیدی .

اسلام قومیتسی وعامللری آرتق میدانده وهرشیلری آشکار ایدی . دائره اسلامیت ، انسانلری حیرتده بر اقه جق بر صورتده توسع ایده رک ، هر کون یکی مشتریلره مالک اولوردی . بویله لکله کوندن کونه وسعت وقوت اکتساب ایدن اسلامیت ییلدیرم سرعتیه بوتون جزیره العربی قاپلایه رق اطراف و جوارینه ده سرایت ایتمشیدی . آیات قرآنی ، مواعظ ، بیانات نبویه سایه سنده ، هر کون عربلره یکی بر روح ، جدید بر قوت نفخ و تلقیح ایدیلردی . فان فسادینه اوغرایان مریضلر کی ، ناتوان و فرسوده لشمش اولان عربلر ، اسلامیتک ظهور و انبساطیه قالی جانی اولغه باشلادیلر . راه ثوابه منسلک اولدیلر . آز عناده مالک اولانلری نصایحه تداوی ایدن نی اسلام ، عنادجیلره ، اصرار ایدنلره ده اتباعک کسکین قلیجلرینی ملط ایلهرک ، آنلری قوای قهریه ایله تسکین و انقیاده کتیردی . اساساً طیب ماهرک علاجی ، تنسیب کرده سنی قوللانمق ایسته میان برخسته یه زورله علاجی ایچوروب ، شفا سنی تحت تأمین آلق وجیه دن اولدیغدن پیغمبر دخی آنلره حیاتلرینی بوصورتله بخش ایش و اوزمانده بوندن بشقه بر تدبیره مراجعت ایدیه مزیدی .

عنعات وعادات جاهلیه یرینه کوزل و ترو تازده اولان و پیرواننک مایحتاجی اولان شریعت اسلامیه یرلشدی . اسکی خصال و اخلاق تدریجاً نحو وزائل اولدی . زمام اخلاقیه ایچون اسلامیت اک مؤثر برعلاجدی . عربلرک حسیاتی زبید ایدیوردی . آنلری بهوده جدال و نزاعدن ، بربریه چکش مکدن فارغ ایتدی . قوتلرینی یرنده دشمنه قارشو صرف ایدلمسنی ییلدیردی . اکثر وقتلرینی لاف و کذاف ایله صرف ایدنلره بر حیات فعالانه ایچنده بویان اولملری او کره دلدی . جدا اوزمانکی عربلرک آز ایدیلر . فقط بر ایدیلر . هیچ بر کیمسه حاندن شکایت ایتزدی . چونکه نه آج ، نه ده چلاق قالیردی . مواسات آنلره هر شیئی تأمین ایلردی .

بر طرفدن قرآن شریف ، دیکر طرفدن پیغمبرک نمونه اولان اطوار و افعالی ، عربلر ایچون بر دستور ، بر قانون حکمنی ایشیدی . انواع هذیان ارتکاب ایدنلر ، آنی بر تبده

اوغرا یوب و قتلرینی طاعات ایله، همجنسارینک منقعلرینی احضار ایله کچیرینورلردی.
مؤلف محترم موسیو لیونارد مقدمه دن صکره کتابنک اون سکزنجی
صحیفه سنده ده آئیده کی بیاناتده بولمقله، انصافی الدن بر اقامق صورتیه، جدی
برذات، منصف بر عالم اولدیغنی اثبات ایلشدر.

«بودنیاده جدی صورتده اللہنی طائیش، ووجودینی صرف اخلاص ایله
اللہک خدمته، خیاتی ملتیه پیرواننک سعادتلری اوغرینده حصر ایتمش برذات
عالی وارسه، اوده اسلام پیغمبریدر.»

کتابنک یکرمی برنجی صحیفه سنده ده «پیغمبر ذیشان، یلان سوبله من
ویلانجی دکلدی، اک اسلی اخلاقه مالک، بویوک برمتفکردی، بویوکلکنه
یالکیز پیغمبر اولسی اعتباریه دکل، وطنی، قومی، پیروانی سوره، سیاسی
مؤسس، حیثیتیه تقدیر ایدرم. مادیاتی معنویاتیه برآروده برلشدیرن حضرت محمد
قدر هیچ برکیمسه بودنیایه قدمهاده اولماشدر. مشارالیه هم کندی، همده
سائرلرک عزت نفسی محافظه ایدردی.»

یکرمی طقوزنجی صحیفه ده ده «پیغمبر، اللہی واجب الوجود، مصور،
موجد دنیا و مافیهایه خالق بیلیردی. انسانلرله خالق آرمسته بر نقطه اتصال
اوله رق، طاعت و عبادتی، خیر ایش کورمکی وسیله طانیردی.»

۴۹ نجی صحیفه ده ده «حضرت محمد انسانیتک جدأ خلاصه سیدر، ادعاسده
امین و صادقدر.»

۵۱ نجی صحیفه ده «پیغمبرک حسن اخلاقی، حیات خصوصیه سندن تتبع ایدنلر،
کندیسنک خودپرست برذات اولدیغنی، حلیم سلیم، متفکر، متصف، نازک،
سخا و ساحت، عفو و کرم خلقلریله متخلق اولدیغنی آکلارلر. مشارالیه یالکیز
قرآن ایله دکل، حسن اخلاقیه ده اسلامیتک تأسیس و تمرکزینه خدمت ایتمشدر.»
۷۹ نجی صحیفه ده ایسه «پیغمبر ذیشان کندی عموجه سی بولتان (ابی طالب)»

صوک درجه حرمت و اعتبار ایدر و آکا قارشو دائماً کندینی متدار بیلیردی.
کندی قاملیاسنی، خدیجهینی چوق سوره و اولادیته قارشو پک زیاده محبت
بسلردی. خلقه قارشو هر آن و زمان بر معلم ناصح، واعظ مرشد عداید بیلیردی.»

۸۲ نجی صحیفه ده دخی «مشارالیه حضرتلری دائماً اسلامیتی طاتلی برلسان
ایله، نزا کتله خلقه طانتدیرمغنی، بیلدیرمکی اصحابنه توصیه ایدردی. غیر

مسلملره تلقیناتده بولمقدن سوکره، آنلره ای دوشونملرینی، غورايتلرینی نصیحت ایلردی. بو حرکاتندن، دینک حق و موجب سعادت و نجات اولدیغی آکلاشیلر. نفعه روا کورمدیکی شیئی کیمسه یه روا کورمزدی. کندی راحتنی خلقه فدا ایلردی. بیکده، ایچمکده اعتدالی التزام ایدر و کیدیکی البسه پک بیط، ساده و تمیز ایدی. یالان اولماق شرطیه لطیفه یی، کولر یوزلیلکی سوزدی. جاهلیت عصرینده طوغان و او ائشاده پرورشیاپ اولان نبی اکرمک اخلاق و مشواری انسانی حیرتله القا ایدر. حقیقه نادر وجودلردن معدود ایدی. حلی و عدم تعصب پیغمبرک اساسلی اخلاقی تشکیل ایدیوردی. « ۱۲۳ نجی صحیفه ده » مسلمانلرک کری یه کیتملری هپ اسلامیتدن اوزاقلشد.

قلرنددر. اسلامیتده، پیغمبرک نصایح و وصایانه قولاق آصاملرنددر. طلب علم ایله آمر اولان اسلامیت پیروانی ایچون آجیق سعادت یوللرینی کوسترمشدر. دینلرینک مقتضایا عمل ایتمیان عصر حاضر مسلمانلرینک کوره جکلری کون بودر. «

۱۴۲ نجی صحیفه ده » مدنیت و علوم اسلامیه ایله اسلامیتک ای شیلرینی اقتباس ایدن اوزوپالیر، ترقی و تعالینک اک بوکسک موقعلرینه ایریشدکلری حالده آلان مسلمانلر بوحاللدن بردرس عبرت و انتباه آلمغه چالیشمدقلرینه حیرت ایدیورم. اخلاق اسلامیه دن، اسلامیتک توصیه کردسی اولان سعی و فعالیتدن اک زیاده نصیبه دار اولانلر اوزوپالیردور. یوقسه اوروپا توحش و هجمیتدن بردرلو قورتوله میه جقدی. «

۱۴۳ نجی صحیفه ده » آلان دیانت اسلامیه کنجدر. کنجکلکنی محافظه ایدیور. فقط مسلمانلر آنی اختیار کوسترمکه چالیشیورلر [*] اسلاملرک سبب تمدین و تعالیر قراآندر. اسلامیتک پک عالی، محترم بردین اولدیغنی قراآنده کی وصایای عدل و احسان، اخوت و حریت کوسترمکده در. «

ماژور لیوناردنک منصفانه بیاناتندن، حقکویانه نشریاتندن طولایی کتدیتنی تبریک ایدمرز. جناب حق بوکی حقیقت پرست مؤلفلرک محررلرک امثالنی آرتیرسون.

[*] اسلامیت و مسلمانلر اوزوندن تدقیقات باپان محترم مؤلف بوجهتی نه قدر دوغرو آکلامش؛ هله بزم باب جلیل فتوالمک طومش اولدینی یول ایله بعض علمادن کینتلرک حقائق اسلامیه یی الفاظ بیغلری آلتنده بوغنی ایسته یئلرک دیدی قودیلرینی کورمش اولسه ایدی کیم بیایر بزم حقیزده دهانه لر دیردی. بلکه « مسلمانلر آنی اختیار کوسترمکه چالیشیورلر » دیدکدن سوکرا « مسلمانلرانی باتیرمق ده ایسته یورلر » جاهسنی ده علاوه ایتمش اولوردی.

برنجی جلهک سوکی

۲۲ شعبان ۱۳۳۲ - ۳ تموز ۱۳۳۰